

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่อศึกษาสภาพการทำหน้าที่ ความวิตกกังวลและภาวะซึมเศร้าในผู้ที่ได้รับการฝังเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติ

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้คือผู้ที่ได้รับการฝังเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติที่เข้ารับ การตรวจในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ณ หน่วยตรวจพิเศษ โรคหัวใจและหลอดเลือดแบบ ภายนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ คัดเลือกผู้ที่ได้รับการฝังเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจ อัตโนมัติทั้งหมดที่ตรงตามคุณสมบัติ โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างคือ อายุระหว่าง 18 ถึง 65 ปี อ่านเขียนภาษาไทยได้ ได้รับการฝังเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติเป็นระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 ถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2557

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 4 ส่วน ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป และแบบบันทึกข้อมูลด้านสุขภาพ ส่วนที่ 2 แบบประเมินสภาพ การทำหน้าที่ของเจ็ทและคัมมะ (Functional status questionnaire [FSQ]) (Jette et al., 1986) ซึ่งได้ผ่านการ ตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้วิจัยแปลเป็นภาษาไทยและตรวจสอบความถูกต้องในการแปลและ แปลย้อนกลับโดยผู้ที่มีความรู้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษจำนวน 2 ท่าน และตรวจสอบความ ถูกต้องของการแปลย้อนกลับโดยผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ (native English) 1 ท่านก่อนนำไปใช้ ลักษณะแบบประเมินแบ่งการประเมินเป็นรายด้าน ได้ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดยใช้ค่า สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) โดยความเชื่อมั่นกิจกรรมประจำวัน พื้นฐาน เท่ากับ 0.94 กิจกรรมประจำวันปานกลางเท่ากับ 0.77 สุขภาพจิตเท่ากับ 0.84 การทำงานเท่ากับ 0.72 กิจกรรมทางสังคมเท่ากับ 0.82 และคุณภาพในการเข้าสังคมเท่ากับ 0.76 ส่วนที่ 2 แบบประเมิน ความวิตกกังวล แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ แบบประเมินความวิตกกังวลแบบแฝงและแบบประเมินความ วิตกกังวลขณะเผชิญ แบบประเมินความวิตกกังวลแบบแฝง (The State-Trait Anxiety Inventory Form Y: STAI Form Y-2) ของ สปีลเบอร์เกอร์ และคัมมะ (Spielberger et al., 1983) ได้รับการแปลเป็น ภาษาไทยโดย ชาตรี นนทศักดิ์ และคัมมะ (อ้างใน ดาราวรรณ ต๊ะปิ่นตา, 2534) ซึ่งเป็นแบบประเมิน ความวิตกกังวลที่เป็นความวิตกกังวลประจำตัวบุคคลทั่วไป แบบประเมินความวิตกกังวลขณะเผชิญ

(The State-Trait Anxiety Inventory Form Y: STAI Form Y-1) ของ สปีลเบอร์เกอร์ และคณะ (Spielberger et al., 1983) ที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยโดย ชาตรี นนทศักดิ์ และคณะ (อ้างใน ดาราวรรณ ต๊ะปิ่นตา, 2534) เป็นแบบประเมินความวิตกกังวลในผู้ที่ได้รับการฝังเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจ อัตโนมัตินี้ แบบประเมินความวิตกกังวลแบบแฝงและแบบประเมินความวิตกกังวลขณะเผชิญหน้า เป็นส่วนหนึ่งในแบบประเมินความวิตกกังวล (The State-Trait Anxiety Inventory Form Y: STAI Form Y) ของ สปีลเบอร์เกอร์ และคณะ (Spielberger et al., 1983) ได้ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบประเมิน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความวิตกกังวลแบบแฝงเท่ากับ 0.81 และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความวิตกกังวลขณะเผชิญหน้าเท่ากับ 0.87 ส่วนที่ 3 แบบประเมินภาวะซึมเศร้าของเบ็ค (Beck Depression Inventory I [BDI-IA]) ซึ่งแปลและทดลองใช้โดย มุกดา ศรียงค์ (อ้างใน ถัดดา แสนสีหา, 2536) ได้ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบประเมิน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้จากเวชระเบียนจำนวนทั้งหมด 125 ราย ที่หน่วยตรวจพิเศษ โรคหัวใจและหลอดเลือดแบบภายนอก โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และส่งแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบประเมินสภาพการทำหน้าที่ แบบประเมินความวิตกกังวลและ แบบประเมินภาวะซึมเศร้าทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ที่ได้จากเวชระเบียน โดยสอดซองพร้อมแสตมป์สำหรับการส่งแบบสอบถามกลับ นอกจากนี้แบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยมีเอกสารแนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย และการพิทักษ์สิทธิ์พร้อมสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมวิจัยและใบลงลายมือชื่อขอยอมเข้าร่วมวิจัย ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและส่งแบบสอบถามกลับแก่ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ทั้งหมด 125 ราย ได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 76 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างบางรายไม่สามารถเข้าร่วมโครงการวิจัยได้เนื่องจากเสียชีวิตเป็นจำนวน 10 รายคิดเป็นร้อยละ 8 ไม่สามารถติดต่อได้ 15 รายคิดเป็นร้อยละ 12 ไม่ยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย 5 รายคิดเป็นร้อยละ 4 ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลทางสุขภาพเพิ่มเติม โดยการรวบรวมข้อมูลจากเวชระเบียนผู้ป่วย และนำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ พิสัย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการทำหน้าที่โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ พิสัย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายด้าน วิเคราะห์ข้อมูลความวิตกกังวลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ พิสัย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายด้าน และวิเคราะห์ข้อมูลภาวะซึมเศร้า โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ พิสัย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม

ผลการวิจัย

1. สภาพการทำหน้าที่ในผู้ที่ได้รับการฝังเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติผลการศึกษาสภาพการทำงานที่แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ และด้านสังคมดังนี้

1.1 สภาพการทำงานที่ด้านร่างกายประกอบด้วยกิจกรรม 2 กลุ่ม ได้แก่ กิจกรรมประจำวัน พื้นฐานส่วนใหญ่มีระดับสภาพการทำงานที่ระดับดีร้อยละ 71.60 กิจกรรมประจำวันปานกลางสภาพการทำงานที่อยู่ในระดับมีความพร้อมในการทำหน้าที่ร้อยละ 54.70 และระดับดีร้อยละ 45.30

1.2 ด้านอารมณ์ ได้แก่ สุขภาพจิต สภาพการทำงานที่อยู่ในระดับมีความพร้อมในการทำหน้าที่ร้อยละ 49.50 และระดับดีใกล้เคียงกันร้อยละ 50.50

1.3 ด้านสังคม ได้แก่ การทำงานพบว่าสภาพการทำงานที่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีความพร้อมในการทำหน้าที่ร้อยละ 73.70 กิจกรรมทางสังคมสภาพการทำงานที่อยู่ในระดับมีความพร้อมในการทำหน้าที่ร้อยละ 44.20 และระดับดีร้อยละ 55.80 และคุณภาพในการเข้าสังคมสภาพการทำงานที่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีร้อยละ 69.50

นอกจากนี้ผลการศึกษาจากข้อคำถามให้เลือกตอบของสภาพการทำงานที่พบว่า สถานการณ์การทำงานใน 1 เดือนที่ผ่านมาส่วนใหญ่ทำงานเต็มเวลาย่อยละ 36.80 รองลงมาคือว่างงานเนื่องจากปัญหาสุขภาพร้อยละ 25.30 ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างไม่มีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 39.90 ความรู้สึกเกี่ยวกับสุขภาพส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจร้อยละ 42.10 ได้อยู่กับญาติหรือเพื่อนในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมาส่วนใหญ่หลายครั้งใน 1 สัปดาห์ร้อยละ 33.68 และข้อคำถามปลายเปิดในช่วงระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมา มีระยะเวลาที่เจ็บป่วยหรือบาดเจ็บจนต้องอยู่บนเตียงตลอดเวลาเป็นระยะเวลา 0-10 วัน มากที่สุดร้อยละ 80.00 จำนวนวันที่ต้องยกเลิกงานที่เคยทำประจำเป็นเวลาครั้งวันขึ้นไปเนื่องจากปัญหาด้านสุขภาพเป็นระยะเวลา 0-10 วัน มากที่สุดร้อยละ 77.90

2. ความวิตกกังวลในผู้ที่ได้รับการฝังเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติ พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลของกลุ่มตัวอย่างไม่สูงมาก โดยค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลแบบแบ่งเท่ากับ 45.94 และค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลขณะเผชิญเท่ากับ 45.26 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลแบบแบ่งร้อยละ 90.50 และมีความวิตกกังวลขณะเผชิญร้อยละ 90.50

3. ภาวะซึมเศร้าในผู้ที่ได้รับการฝังเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีภาวะซึมเศร้าร้อยละ 76.80 รองลงมาคือมีภาวะซึมเศร้าระดับเล็กน้อยร้อยละ 11.60

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นำเสนอข้อมูลเบื้องต้นที่พบต่อหน่วยตรวจสอบหัวใจและหลอดเลือด หน่วยตรวจพิเศษโรคหัวใจและหลอดเลือดแบบภายนอก เพื่อรับทราบถึงข้อมูลที่พบในผู้ที่ได้รับการฝังเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติ
2. ควรมีการส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันปานกลาง การดูแลสุขภาพจิต การเข้าสังคม และการจัดการความวิตกกังวลแบบแฝงและแบบเผชิญ
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาการดูแลผู้ที่ได้รับการฝังเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติ

ข้อจำกัดในการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามและรับแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์ซึ่งอาจมีข้อจำกัดด้านระยะเวลา เนื่องจากขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งไม่สามารถกำหนดได้ ไม่สามารถได้รับข้อมูลในเชิงลึกเนื่องจากมีข้อจำกัดของแบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่างบางราย มีที่อยู่ตามทะเบียนไม่ถูกต้อง จึงได้ทำการตรวจสอบที่อยู่และส่งแบบสอบถามซ้ำ บางรายหมายเลขโทรศัพท์ตามทะเบียนไม่ถูกต้อง ทำให้ไม่สามารถติดตามข้อมูลได้ จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่ครบตามจำนวนที่คาดไว้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อสภาพการทำหน้าที่ ความวิตกกังวลและภาวะซึมเศร้าในผู้ที่ได้รับการฝังเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติ
2. ควรมีการศึกษาแบบภาคตัดขวางโดยการสัมภาษณ์ หรือการศึกษาโดยการติดตามไปข้างหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก
3. ศึกษาปัจจัยอื่นหรือภาวะสุขภาพด้านอื่น ได้แก่ ความกลัว ความเครียด ความรู้สึกไม่แน่นอนในผู้ที่ได้รับการฝังเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติ คุณภาพชีวิตในผู้ที่ได้รับการฝังเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติ และแรงสนับสนุนทางสังคม